

آنادولو مجموعه سی

صافی : ۴

قارابیق آوغلو ، نور علی ، جلالی

هدائی

موصل وحوالینسندہ توزکار

طاشان منبع

غربت

آنادولو اقلیمی

آنادولونک فتحی

ایلیک منبع

تصوفی خلق ادبیات مزه دائرہ موطلر

هجرت

کیجه یاریسی

ایلیک ایزلری : قیزلر آغاسی

احمد رفیعہ

محمد خالد

نجیب غاصم

اسماعیل نامی

نجیب فاضل

ابراہیم حقعی

مکرمین خلیل

حیدر نجیب

محمد خالد

ضیاء الدین فخری

نجیب فاضل

ناشری : آنادولو قومانییت نشریات شرکتی

ایلیک ایزلری

ایلیک ایزلری

تربیه سیله تشکل ایتمش دماغلر بالطبع قابلیت مراقبه بی قایب ایدیوردی . تفحصه دکل ، محاکمه واستدلاله آلیشمش اولانلرک تصوفله نه علاقه سی اولابیلیدی . بناءً علیه ، وقتلرینی احکام دینه نك تشریحه تخصیص ایدهنلر آراسندن یونس کبی ، قایغیسز کبی ، اشرف اوغلی کبی ، حقیقی مراقبه ده پولان درویشلر چقمادی . تصوفی ادبیاتمز اولنلرک الهی برنشوه ایله تنظیم ایتمک دین ، ایجه ، نافذ ، برمنبدن دها براق شعرلردن محروم قالدی . هدائی ، زهدی عالمک خشین اغوجاچلرنده تصوفی ادبیاتمزک قیصلان شعله سنه اسکی حیاتی ، اسکی بهارینی اعاده ایده مزیدی . شیخ بو ادبیاتی ، کندی اقلیمندن باشقه بر محیطه کوتوردی . اوراده یاشاتمغه چالیشدی . تصوفی ادبیاتمزک تاریخنده هدائینک اسمی ، ایشته بوتشبدن دولایی کچه جکدر .

محمد مالد

مأثرات : تیان وسائل اختایق فی بیان سلاسل الطرائق - سلسله نامه اسماعیل حق - اولیا چابی سیاحتنامه سی - شقایق ذیل - کلدسته ریاض عرفان - نهما تاریخی - پجوی تاریخی - احسن الحدیث ترجمه سی - ثراقه انمواد - مستقیم زاده مجموعه سی - نفحات ترجمه سی - مرآة الطرق - هامهر تاریخی - لغات تاریخیه وجغرافیه - یادگار شمسی - زیارت اولیا - توزک ادبیاتنده ایلمک متصوفلر - قاموس اعلام - طومار طرق علیه - عثمانلی مؤلفلری ایله محررک اشرف اوغلنه ، افتادیه ، یونس امره یه دائر مختلف مجموعه لرده چیخان مثاللری .

❦	موصل وحوالیسنه تورکلر	❦
---	-----------------------	---

چوق اسکی زمانلردنبری موصل وحوالیسی تورکلرک آلدنده در . بشی عصر هجری اوائلنده اوغوز تورکلرینک یعنی تورکمنلرک مهاجرتی باشلادینی زمان بویوک تورکستاندن ماوراءالنهره کلن تورکمن اولوسلری هر طرفه یاییلمنه قویولدیلر . بونلردن بر قسمی اولا خراسانه ، صوگرا عراق عجمه ، آذربایجان کله رک جنوبه دوغری توجه وموصل حوالیسنه مواصلت آیلدیلر . [۴۳۰] سنه سنده موصل ملکی قراسره عقیبی بی مغلوب ایدهرک شهری استیلا ایتدیلر . بر آز کچجه تورکمن مهاجرتی بویوک بر سیل حالتی آلدی . مختلف بویلر و اوبماقلر بر برینی تعقیباً خوزستان ، زور ، اربیل وموصل حوالیسی اشغاله حتی بغداد قابولرینه قادار ایلروله مکّه موفق اولدیلر . بوتون تورکمنلرک باشوغلانی آله آلان سلجوقی عائله سی بو عظیم مهاجرت نتیجه سنده عالمشومول بر ایچرا .

طورلغك اساسی قوریور ، بوتون ممالك اسلامیه حاكم اولقى استعدادینی کوستیزیوردی . تورکمن اولوسلری سلجوقی پرنسلی آراسنده تقسیم ایدلدیکی صیردهده فتح ایدیلدیجك مملکتلردن هر پرنسك حصهسنه دوشهجك اولکلرده تعیین اولونمشدی . بوتقسیمده موصل ، آذربایجان ، خوزستان آل سلچوقدن ابراهیم اینال ك حصهسنه دوشدی . ابراهیم اینال کندی اولوسلرینی ، ادارهسنه ترك ایدیلن حوالیه کوندرمکه باشلادی . [۴۴۰] سنهسنه دوعری ابراهیم اینال بوتون بو مملکتلری ضبط ایتدی . بغداده کیرهن آل سلچوق رئیس طوغرول بك ، سلطان اعظم اولونجه بو اولکلری رسماً ابراهیم ایناله توجیه ایلدی . سلطان اعظم طوغرول بکه خلقلری آلپ آرسلره و ملکشاها زمانلرندہ موصل دیوان سلطنته تابع امارتلردن بری اولارق اداره ایدلدی .

سلطان ملکشاها ممالك واسعهسنی ۱۲ ولایته تقسیم ایتدیکی وقت (موصل) یدده برولايت عد ایلدی ، آرتق بوتون موصل ملحقاتی تورکمن بکلرینه ، وتورکمن بویلرینه اقطاع و تقسیم اولونمشدی . زور تورکمن بکارندن آرسلره تاشك یدینه کچمش ، ارکا تابع عشرتبلر طرفندن اشغال ایدلمشدی . بویون شهرلره تورکار یرلشمشلدن . (اربیل) ، (تکریت) کی مشهور بلدeler تورک عسکرلرینک ، «تورک بکلرینک محل اقامتی اولمشدی .

سلطان برکیاروز ، سلطان اعظم اولونجه موصله مشهور کر بوغانی والی تعیین ایلدی ، کر بوغا بوتون عسکرینی شهره یرلشدیردی . موصل بو تاریخن اعتباراً برتورک بلدهسی اولدینی کی بویوک برتورک ولایتهده مرکز اولدی . ایالت مذکورده بوکونکی سلیمانیه ، زور ، کرکوک سنجاقلرینی ، دیرزوری وحوالی سائردهی احتوا ایدیلوردی . کر بوغا [۴۸۹] دن ۴۹۵ سنهسنه قدر والیکده قالدی . اوندن صکره سونفورمه ، تورکمن موسی ، بکرمه صیراسیله والیکده بولندیلر . [۵۰۰] سنهسنده سلطان اعظم محمد به ملکشاها ، جاولی نی موصله والی تعیین ایتدی . جاولی ، جکرمتی اسیر ایلدی . موصلدهکی رؤسای عسکریه او ائنده آنادولو سلطانی اولوب قهرمانلیله اشتهار ایدن اهل صلیک خصم غالبی برنجی قلیج آرسلره ی موصله چاغیردیلر . سلطان قلیج آرسلان موصلی ضبط ایتدیسدهنده انده طوتهمادی . جاولی ایله وقوعبولان بر محاربهده غریقاً وفات ایتدی . موصل تکرار جاولی نك اله کچدی . [۵۰۱] ده (جاولی) سلطان اعظم طرفندن عزل ایدیلهرک یرینه موردور تعیین اولوندی . او ائنده صلیبیر سوریه ساحلرینی ضبط ایتشلر ، داخله دوعرو ایدیلدیوردلردی . موصل والیرلی اهل صلیب ایله محاربهیه

طائفه منبع

- قارده شم حیدره -

کینبی یلمیورم ، یوقسه عصیانمی ،
ایچمده خیرلانان بو وحشی علو ؟
قلبدن فیشقیران زهرمی ، قانمی ،
بنی بر لحظه ده چیلدیرتان بو دیو ؟

برآسکی انتقام حسیله وورسه م ،
شوقارشیمده دوران مغرور اژدهری ،
نعثنك اوستنده سلطنت قورسه م .
کندیعه رام ایدوبیری ، کوکلی !...
اسماعیل نامی

مأمور اولمشلردی . کر بوغا ، جکرش ، جاولی ،
مودود خرسیانلره قارشى کوندریلن اردولره سلطان
اعظم طرفدن باش قوماندان تعیین ایدلمشلردی .
موصل والیری دایما صلییلره اوغراشمقده ایدیلر .
[۵۰۸] ده موصل والیکنه آقسونقور بوزسور
تعیین ایدلدى .

[۵۱۱] ده سلطان اعظم محمد وفات ایدوب
برادری سیمبر سلطان اعظم اولدی . برادر زاده سی
سلطان محمود به محمد به بتون اوراق عجم و عهراق
عربی ، آذربایجان و قافقاسیه یی ، قارصی ، سوریه
و عربستانی ویردی . سلطان محمود موصل والیکنه

میسوره بکی تعیین ایتدیسه ده [۵۱۵] ده ایکنجی دفعه اوله رق (آقسونقوری) ی موصله والی
کوندردی . آقسونقور سوریه کیتدی ، صلییلره حرب ایتدی . [۵۱۹] ده وفات ایدنجه
یرینه اوغلی عزالدین مسعود تعیین اولندیسه ده بر آز صکرا اوده وفات ایدلدى [۵۲۱] ده
سلطان محمود ، ارکان معینک اک بیوکلرندن و آل سلجوقک اک اسکی امیرزاده لرندن
عمادالدین زنکی یی بکلر بیکلکه موصل والیسی تعیین ایدوب صلییلرک سوریه دن طردینه
مأمور ایدلدى . زنکی ، سوریه یه کیده رک صلییلری هزمتدن هزیمته اوغراغمه باشلادی .
بو خدمته مقابل سوریه قطعه سی کاملاً زنکی یه توجیه ایدلدى و دیگر تورک بکلرینک اوکا
اطاعت ایله لری امر اولندی .

زنکی سوریه ده ظفر لر قازانیور ، یاواش یاواش اورایی کندی حاکمیتی آلتنه آلیوردی .
سلطان محمودک وفاتی متعاقب حصوله کلن هرج و مرج ائساننده زنکی بعضاً شهزاده لر دن
برینی ، بعضاً دیگرینی التزام ایدیور و بونسکه برابر سلطان اعظم سنجرک امرلرینه درحال
اطاعت ایلوردی . اوزون مجادله لر دن صوکر ا نهایت محمودک برادری (مسعود بن محمد)
عراق سلطانی اولدی ، زنکی موصل و سوریه والیکلر نده ابقا ایدلدى . زنکی موصل
وزور حوالیسنده کی تورکمن بکلرینی دوغریدن دوغری یه کندی اداره سی آلتنه آلدی .
حمید ولفکاری کردلرینی تأدیپ ایتدی ، عمادیه قلعه سی یاپدیردی . اورفه یی خرسیانلر
الندن استرداد ایتدی . جعفر محاصره سی ائساننده تلف اولدی . زنکی بوتون مدت
حیاتنده عراق سلجوقی سلطانلرینک والیسی اوله رق موصل و سوریه یی اداره ائتش ،

فقط سلاطین طرفدن قولای قولای عزل و تأدیب ایدیه میه جک درجده قوت قازانمش و (ملك) عنوانی آلمشدی . زنیکی نك اوغلارندن غازی موصل ، نورالدین محمود سوریه ملکی اولدیلر . اولا سلطان اعظمك بعده عراق بسلطانك دهاها صوکراده کندیلرینك نامنه خطبه او قود یورلردی ، غازی نك وفاتنده برادری قطب الدین مردور موصل والیسی اولدی . بونك وفاتندن صوکر موصل امارتی (سنجار) و (موصل) امارتلینه آریلوب ایکی برادر آرسنده تقسیم ایدلدی . بویوك سلجوقی سلطنتی [۵۵۲] ده منقرض اولمش ، عراق سلجوقی سلطانلغی ده انحلاله یوز طوتمشدی . سوریه و موصل ده کی- (زنیکی) خاندانی مستقل اولمشلر و بالکتر اسماً عراق سلطانلرینی متبوع طائیمشلردی . سوریه ملکی (نورالدین محمود) موصله کلهرك برادر زاده سنی کندینه اطاعت ایتدیردی . نورالدینك وفاتندن صوکر موصل ملکی سیف الدین غازی سوریه یی ضبط ایتك ایستدیسده او صیراده مصر والیسی بولان صلاح الدین بن ایوب اوکا فرصت ویزمیهرك بتون سوریه یی آلمایه موفق اولدی . صلاح الدین ایله موصل ده کی اتابکک آراسنده برچوق مجادله لر واقع اولدی .

نهایت موصل اتابککری امارتی ، ایوبیلر حایه سنه کیردی .

ارییل ، تورکمن بککریدن زین الدین علی بن سبککین طرفدن ضبط ایدلدی و ارییل اتابکککی تشکل ایتدی .

موصل و الجزیره ده بولان بوکوچوک تورک امیرلری آل ایوبک تغلبی چکه میورلردی ؛ فرصت

بولدقجه اونلره عصیان ایدیورلر ، آنادولو سلطا- نلرینک حاکمیت عالیه سنی تصدیق ایدیورلردی .

[۶۰۶] دن اعتباراً بوتون موصل وحوالیسندہ بولان ملککری آنادولو پادشاهی سلطانیه غیاث الدین

کیمشروی متبوع طائیمشلردی . [۶۰۷] ده موصلده زنیکی خاندانک حکومتی نهایت بولدی ، بوخاندانک

کوله لرندن برالدین لؤلؤ ایوبیلرک معاوتیه حکو- متی آله کچیردی و مغول استیلاسنه قدر حاکمیتده

دوام ایدلدی . ارییل ملککری ایسه آنادولو سلجوقی سلطانلرینه تابع اولمقده دوام ایتدیلر .

غربت

- خالده وحیدرک المریته -

داغده دولاشیرکن یاقه قندیلی ،

کوزمک نورینی داغلاما غربت !

- نه سوبلز آقان صولرک دلی -

سسبزک ایچنده چاغلاما غربت !

اومزکده وار دیه برداغ بیغینی ؟

آتمه ایشلنه قیزیشغینی ؟

دیوارده ، امهرک موم ایشغینی

بر ایصیتمه رنکی باغلاما غربت !

کلاری بو بوتن ایچه هوسله

دردکی کوزمک ایچنده بسله !

بالکتر آنهم کی اوایللیق سسله

ایچنده دوگونوب آغلاما غربت !

نجیب فاضل

مغوللارک آسیای استیلاستندن و دولت ایلخانیه نك تأسسندن صوگرا موصل امارتی پك آز مدت اونلرك تحت حمایه سنده قالدیسه ده بالآ خره منقرض اولدی . موصل بتون ملحقاتیله دیاربكره ربط ایدلدی ، دیاربكر ایالتنه تابع برسانجاق حاله کلدی . بوتون دیاربكر ولایتی مغول پادشاهلری طرفندن اویرات تاتارلرینه اقطاع ایدلش اولدینی جهته اویرات اولوسنك بکری بو ولایتك اقسام مختلفه سنی و بومیانده موصلی ، کرکوک ، زوری کندی - آرازنده تقسیم ایشلر ، خطه مذکورده نك اصل صاحب لری اولان تورکلری رعیه حاله صوقشلردی . ایلخانیلر زماننده سوتای عائله سی بورالده والیک ایتدی . دولت ایلخانیه نك انقراضی و آل جنکیزك سقوطنی متعاقب مغول امراسی بولندقلری یرلده تأسیس حکومت ایتدکلری ائنده سوتای عائله سی ده دیاربكر ایله موصلی اله کپیره رك اعلان استقلال ایشلردی . بو حکومت بر مدت دوام ایتدکن صوگرا آن مهرب طرفندن انقراضه اوغراتلدی . موغوللر بر برلریله اوغراشه اوغراشه پك زیاده کسب ضعف ایشلردی . دیاربكر و موصلده بولان تورکمنلر مغوللرله مجادله به باشلادیلر ، نهایت اونلره غلبه ایدره ك استقلال و حاکمیتلرینی استردادده موفق اولدیلر . تورکمن قره قیونلی عشیرتی رئیس اولان قرا محمد بوتون تورکمنلری تحت امرینه آلدقن صکرا دیاربكر و موصلده تاتارلرك حاکمته ختام و یردی و حوالی مذکورده یی ید ضبطنه کچیردی . قرا محمدك خلفی قرا یوسف حکومتی داها زیاده بیولتدی ، (جلایر) خاندانی اورته دن قالدیردی ، آذربایجان ، قافقاسیه ، عراق عرب و عراق عجمی ضبط ایتدی . یمورلنك و اوغلاری ایله چوق اوغراشدی . قارا یوسفك اوغللری حکومت حرصیله بربرلرینه کیردیلر . بو داخلی حرب یوزندن آذربایجان و بالخاصه موصل خطه سی خرابه زاره دوندی . اسکیدن بری بویوک بر تورک بلده سی اولان موصل خاك ایله یکسان اولدی . قره قیونلی عائله سنك حکومتی بر مدت دوام ایتدکن صکرا نهایت بولدی . - باینر تورکمنلرندن اولان آق قیونلی خاندانی بونك رینه کچدی . آق قیونلی سلطنتی پك اساسلی تشکلاشمش برتورک ایمپراطورلغی ایدی . باشلیجه آذربایجان ، عراق عجم ، عراق عرب ، فارس ، کرمان ، اران ، دیاربكر ایالتلرینه منقسم ایدی . موصل ، کرکوک زور ، دیاربكر ایالتنه تابع برسانجاق ایدیلر . موصل ، کرکوک ، زور حوالیسنده او ائنده بایات ، پناک ، اوستاجلو ، باینر ، ایلاوت تورکمن اولوسلری ساکن بولنیورلردی بوتون ایالتلر خاندان سلطنتدن اولان شهزاده لره تفویض ایدلمکده ایدی . آق قیونلی سلطنتی ینه تورک اولان صفوی عائله سی طرفندن انقراضه اوغراتیلدی . دیاربكر ایالتی

والیسی شاه اسماعیل ه قارشی بر مدت مخالفت ایتدکدن صکرا نهایت عرض اطاعت ایتدی . شاه اسماعیل دیاربکر ایالتی اوستاجلو عشیرتی رئیس محمد شاه ه ویردی . موصل و ملحقاتی دیاربکر توابعندن اولدینی جهته محمد خانہ تابع قالدی . آنادولو سلطانی یاوز سلطانہ سلیم ک جالدیرانده شاه اسماعیلی مغلوب ایتسی اوزرینه دیاربکر ایالتی عثمانلی خاندانک تحت ضبطه کچدی . جالدیران میدان حربنده مقتول اولان محمد خانک یرینه برادری قرا شاه دیاربکر والیسی اولمشدی . بو قرا خان بیکلی محمد پاشا طرفندن مغلوب وتلف ایدلدی دیاربکر دوغریدن دوغریه عثمانلی خاندانک تحت ادارهسنده کی ممالکه الحاق ایدلدی و بو میانده موصلده - او ولایته تابع اولسی دولایسیله - ضبط اولندی . زور طرفرینه کلنجه او حوالی ده سلیمانہ قانونی زماننده حوالی مذکورده سکنه سنک استرحامیله صفویلردن آلدی . زور آیری بر ایالت اعتبار ایدیله رک کوکوک شهری مرکز اتخاذ قلندی . موصل اوزون مدت دیاربکره تابع اولدیهده بالاخره آیری بر ایالت شکلنه قونولدی . داها صوکرالری زور ایالتی موصله زیط ایدلدی .

بوحوالیده ساکن اولان کردلر، تورک استیلاسندن وتورکملرک مهاجرتندن صکرا صورت دائمهده تورکلرله متفقاً حرکت ایتشلر ، اهل صلیب محارباتنده شملکده چالشمشدردر تورک حکمدارلرینک معیتده برحق کرد امیرلری ده موجود ایدی . از جمله ایوبی خاندانی . تورک مملکتلرینک امراسندن ایدیلر . مغول استیلاسی زماننده کردلرده تورکلرله برلکده دشمن مشترک قارشی مجادله ایتدیلر . قره قیونلی و آق قیونلی حکومتلرینه تابع وظهیر اولدیلر . سنی المذهب اولملری دولایسیله ، ایرانده تأسس ایدن شیعی المذهب تورک صفوی حکومتنه قارشی عصیان ایدرهک تورک عثمانلی حکومتنه عرض اطاعت ایدیلر و اوتاریخندن اعتباراً قطعاً وابدیاً آنادولویه مربوط اولدیلر .

نجیب عاصم

مؤلفلر : ابن الاثیر : الکامل . ابن خلدون : عنوان العبر . مقریزی : السلوک فی معرفة دول الملوک . حسن بیک روملو تاریخی . منجم باشی : جامع الدول